

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

PRODUKTIVITETSMÅLING, HVA VET VI OG HVA VET VI IKKE

FOOD 2019

Produktivitet og bærekraft

– Samme sak?

Ivar Pettersen

VIKTIG MÅL, MEN TRENGER OPPGRADERING

- Restrukturering har dempet prisveksten
- Produktivitetsveksten er et varehandelsfenomen
- Verdt å følge, men krever oppgradering

RESTRUKTURERING

RESTRUKTURERING – HAR DEMPET PRISVEKSTEN

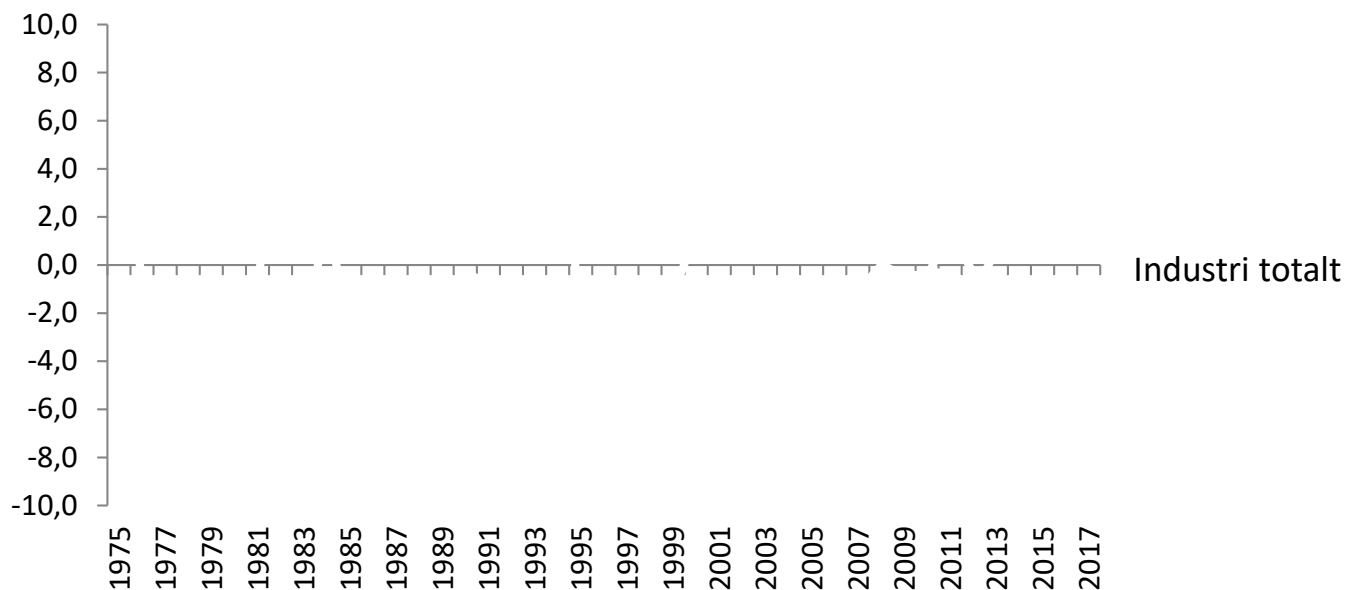
Hva kan vi lære av prisutviklingen for matvarer?

Det lange Perspektivet

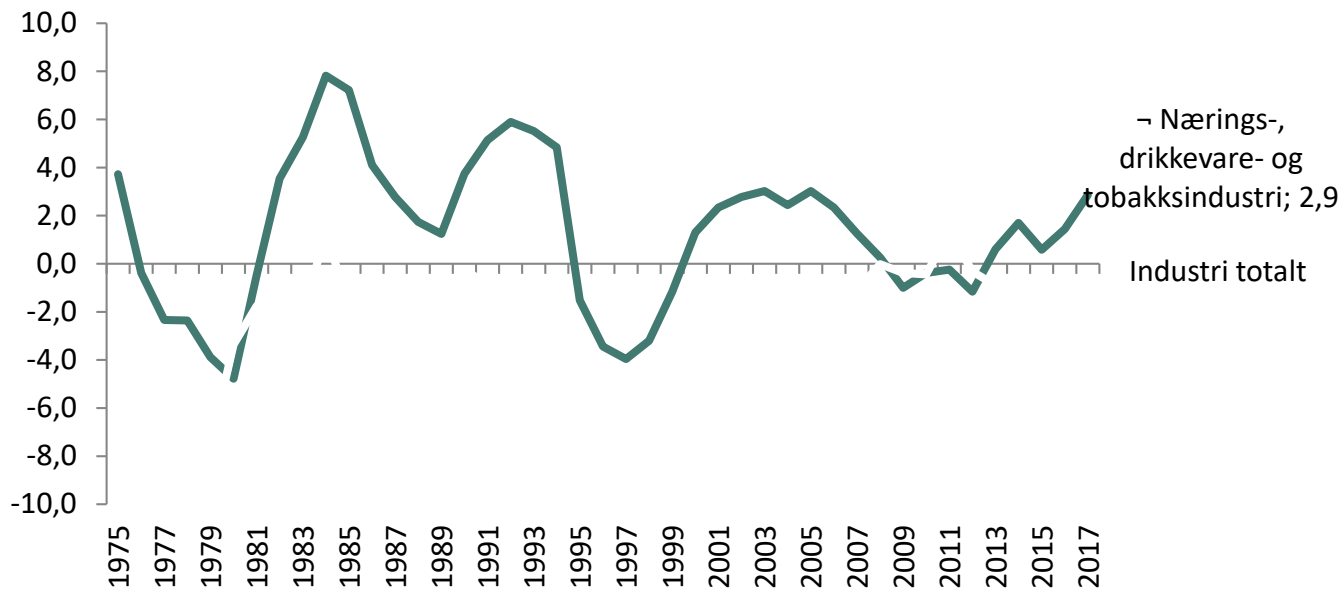
PRISER FOR BEARBEIDING:

VAREHANDEL TOTALT OG MATINDUSTRI.

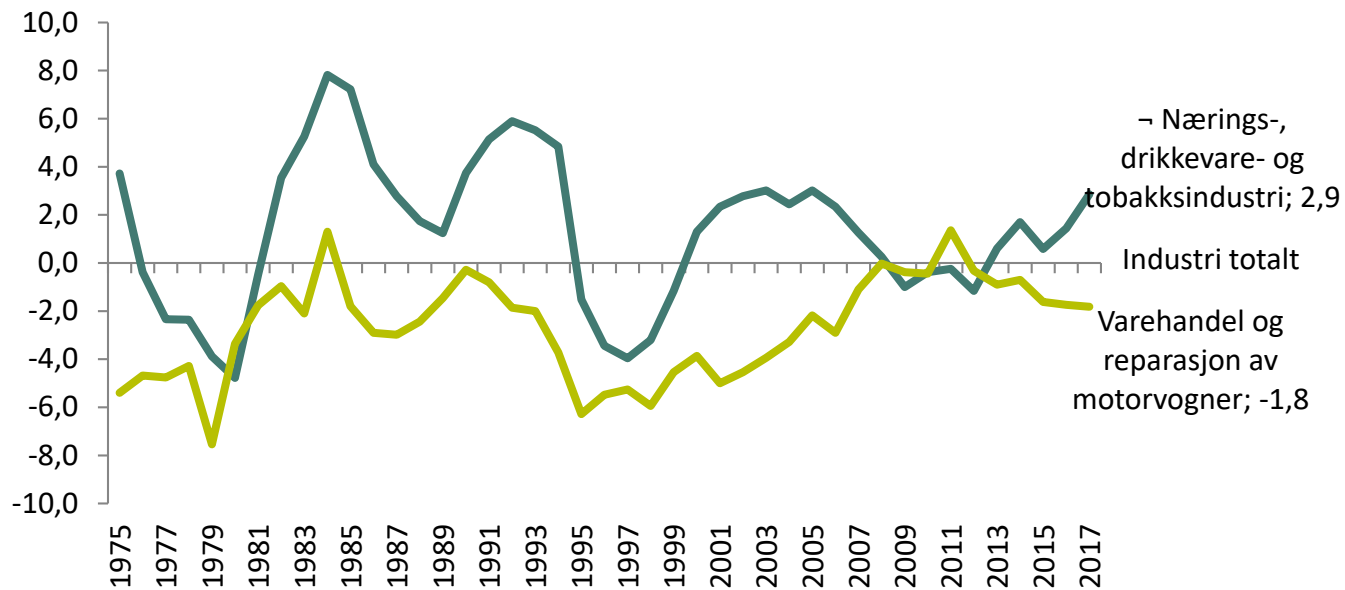
Årlige relative prisendringer for bearbeidingsverdier (bruttoprodukt). prosent pr år, fem års glidende gjennomsnitt. differanse til prisutviklingen for industrien totalt

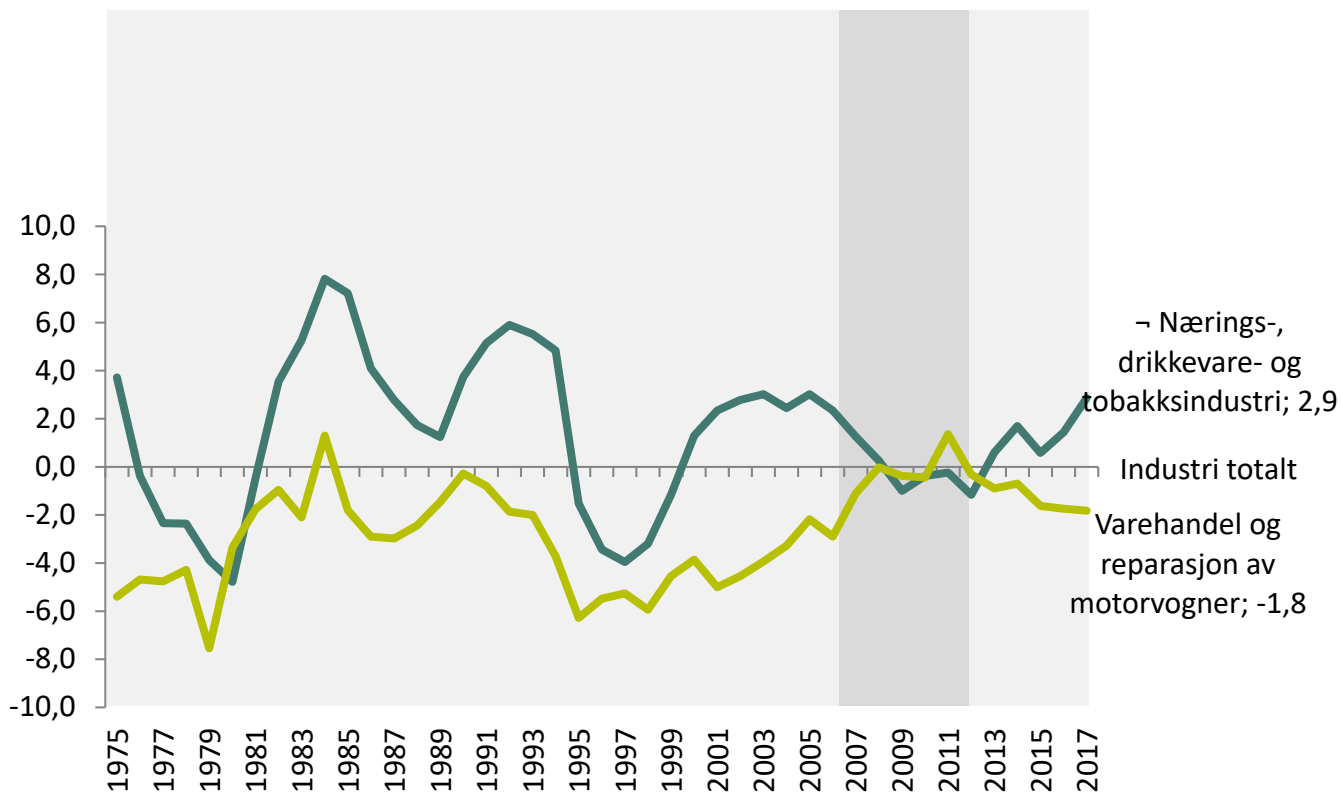
SSB Nasjonalregnskap: Produksjon og inntekt, etter næring, statistikkvariabel og år

SSB Nasjonalregnskap: Produksjon og inntekt, etter næring, statistikkvariabel og år

SSB Nasjonalregnskap: Produksjon og inntekt, etter næring, statistikkvariabel og år

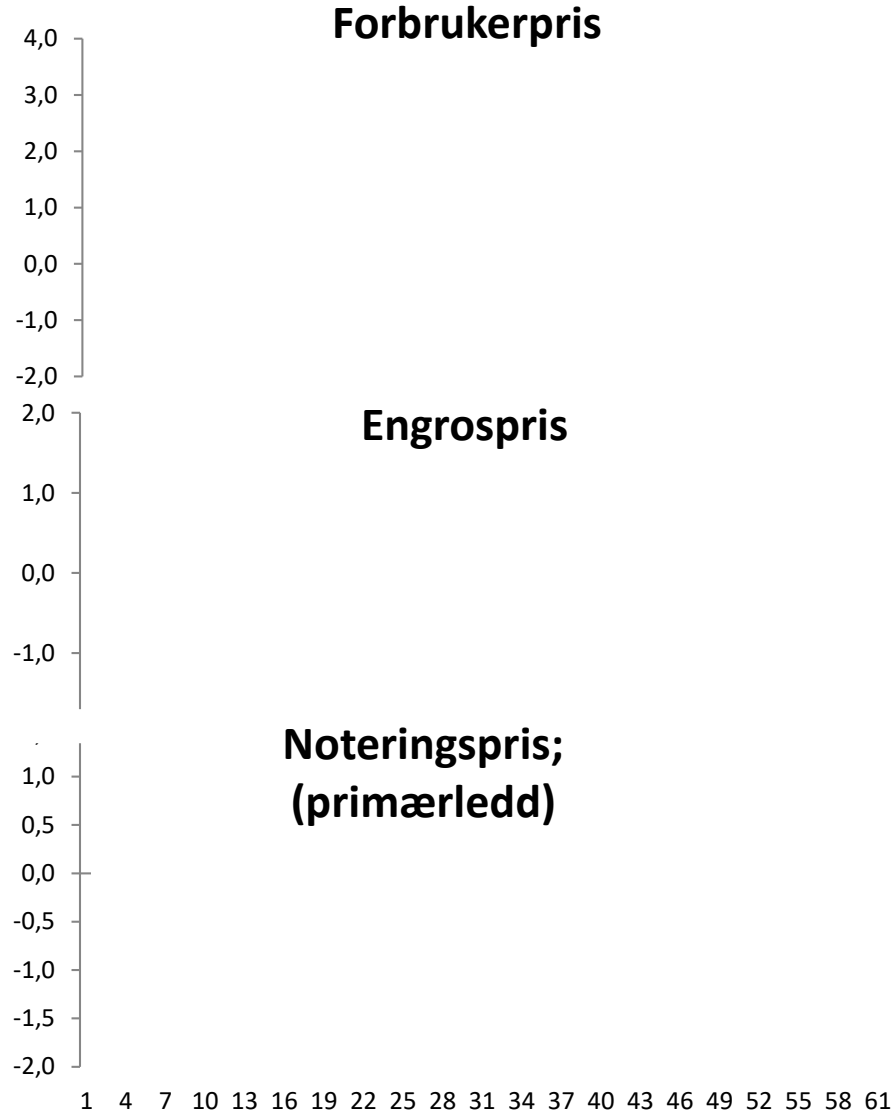
SSB Nasjonalregnskap: Produksjon og inntekt, etter næring, statistikkvariabel og år

Siste seks år

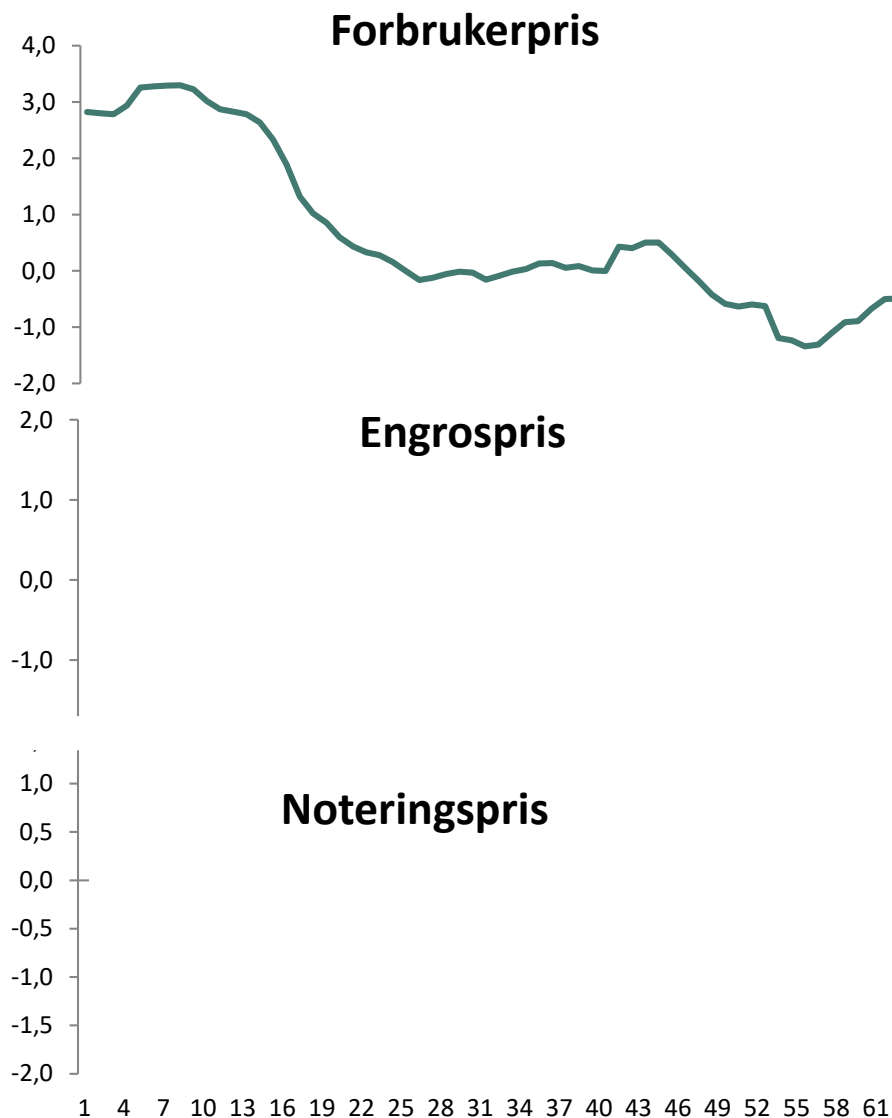
PRISENE:
priser på
meierivarer.

Differanse til
gjennomsnitt,
prosentvis årlig
endring

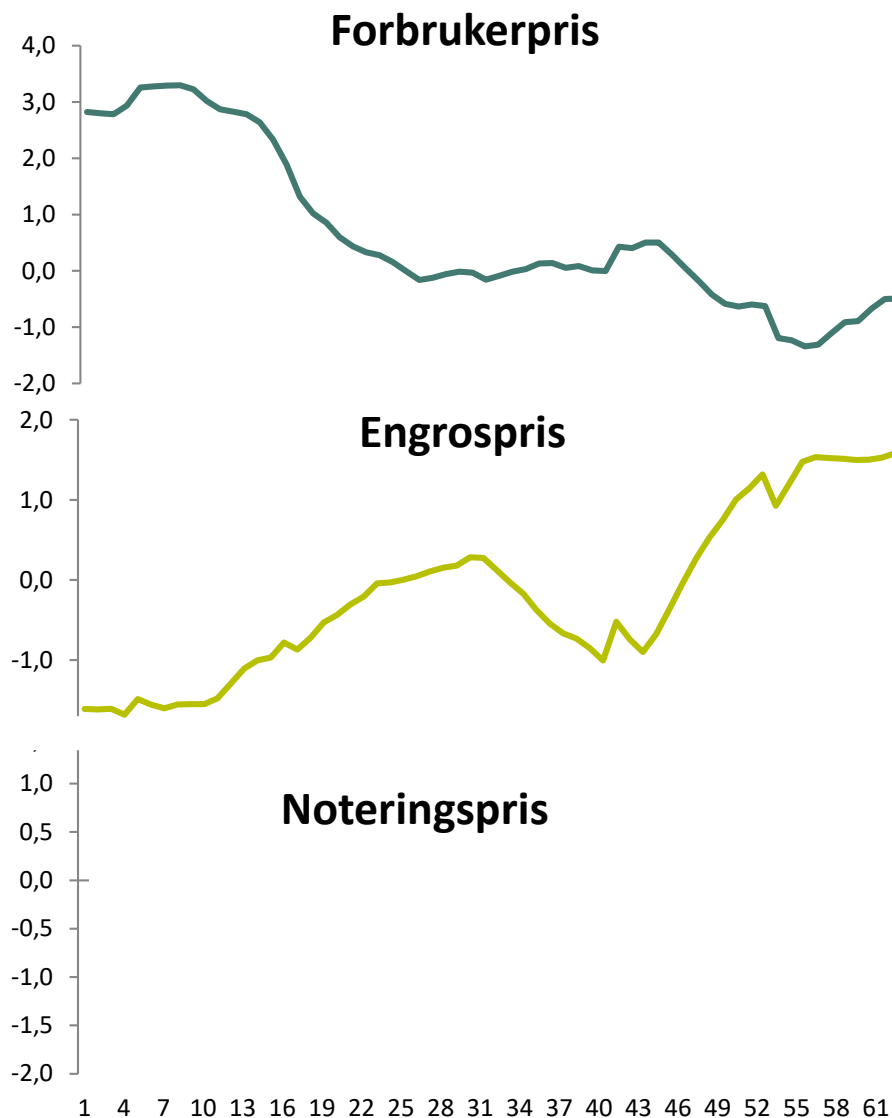
Jan 13 til januar 19

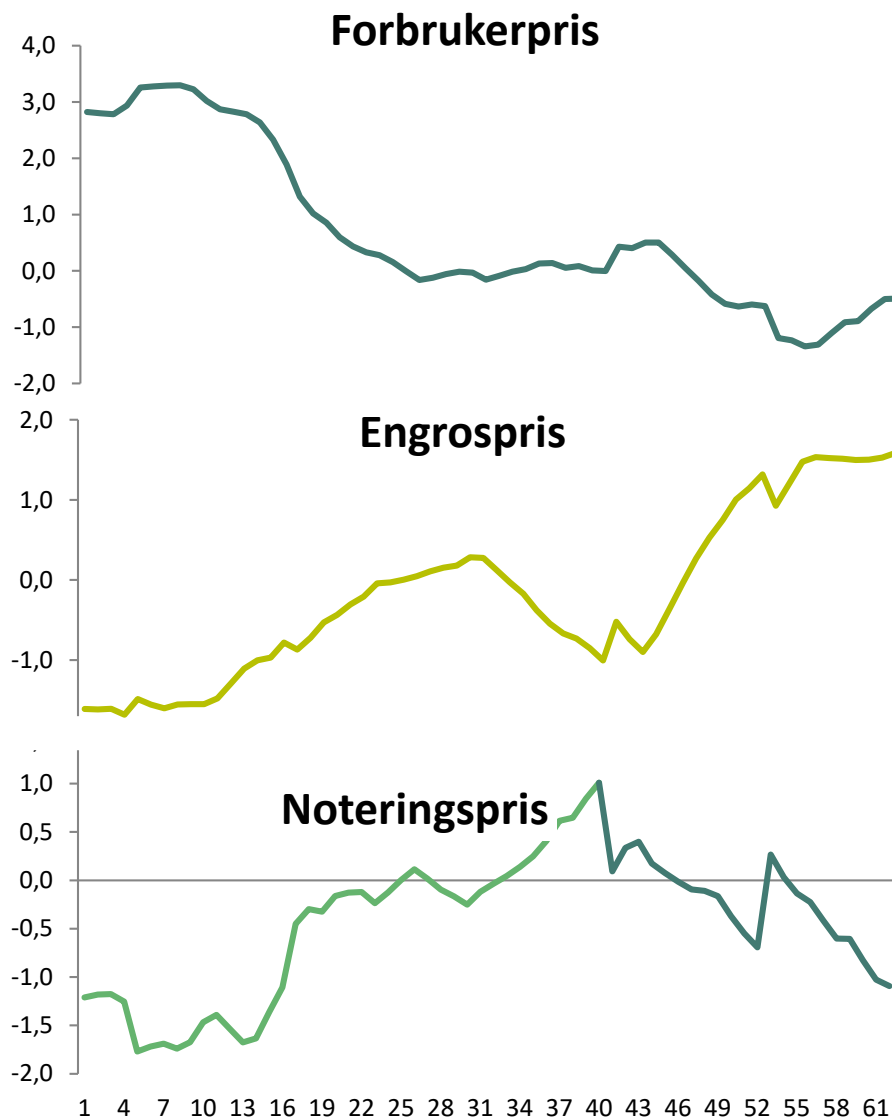
PRISENE:
priser på
meierivarer.
Differanse til
gjennomsnitt,
prosentvis årlig
endring
Jan 13 til januar 19

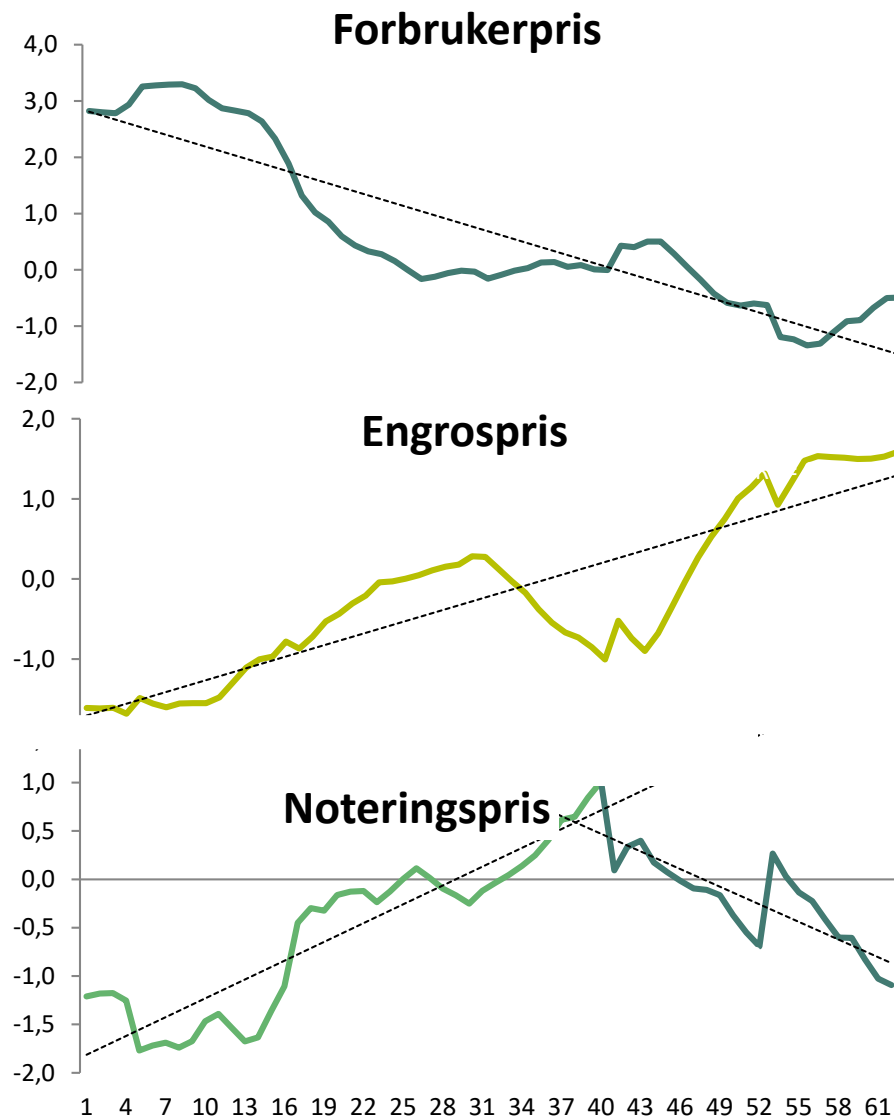

PRISENE:
priser på
meierivarer.
Differanse til
gjennomsnitt,
prosentvis årlig
endring
Jan 13 til januar 19

PRISENE:
priser på
meierivarer.
Differanse til
gjennomsnitt,
prosentvis årlig
endring
Jan 13 til januar 19

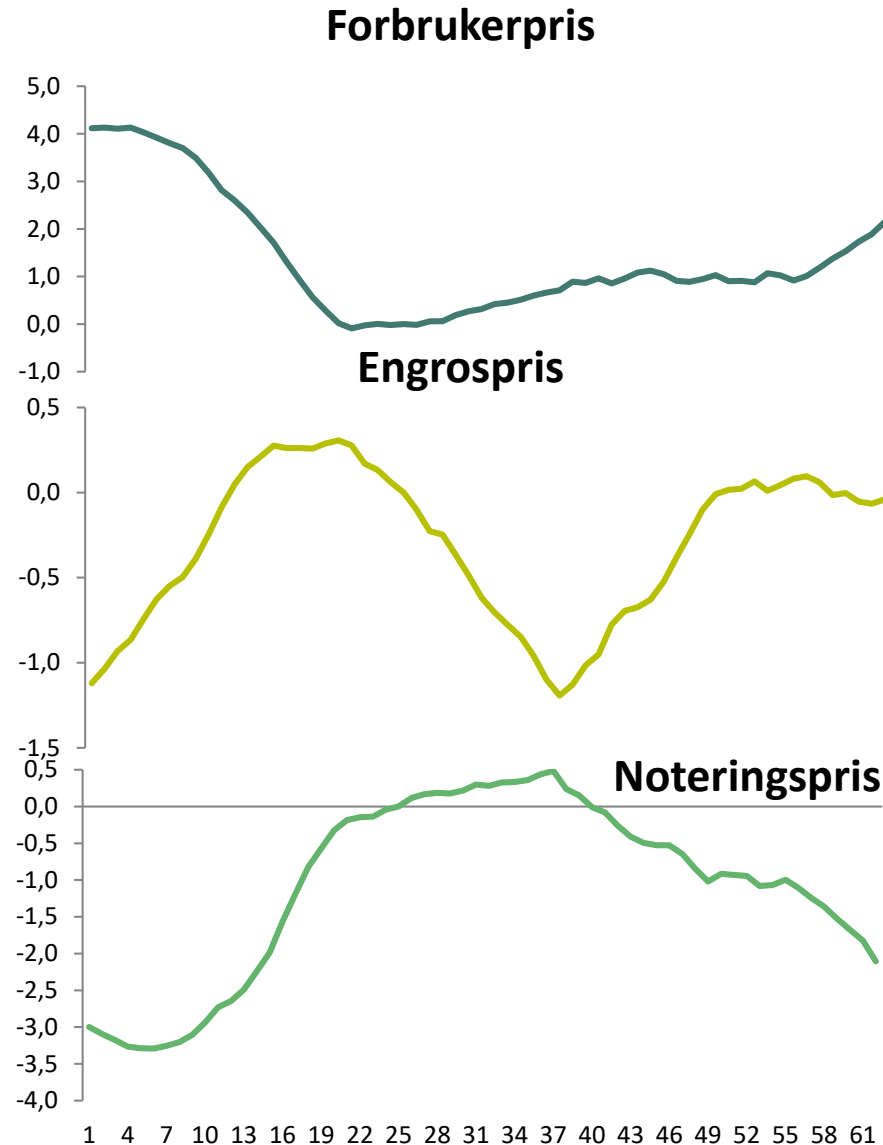

Høye forklaringsgrader.

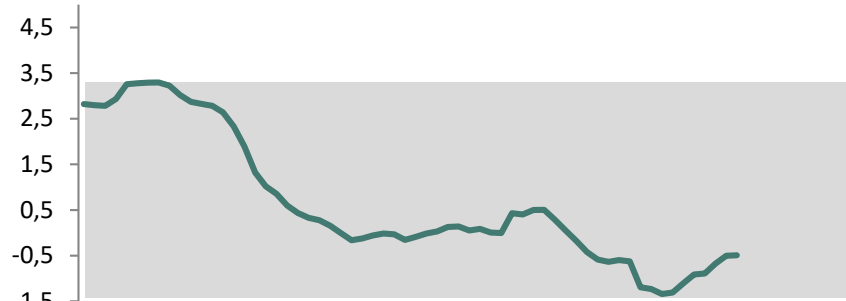
Siste seks år

PRISENE:
priser på tre
kjøttslag.
Differanse til
gjennomsnitt,
prosentvis årlig
endring
Jan 13 til januar 19

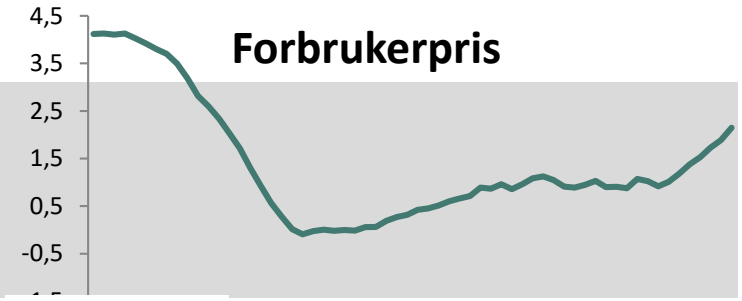

Siste seks år

Meieri

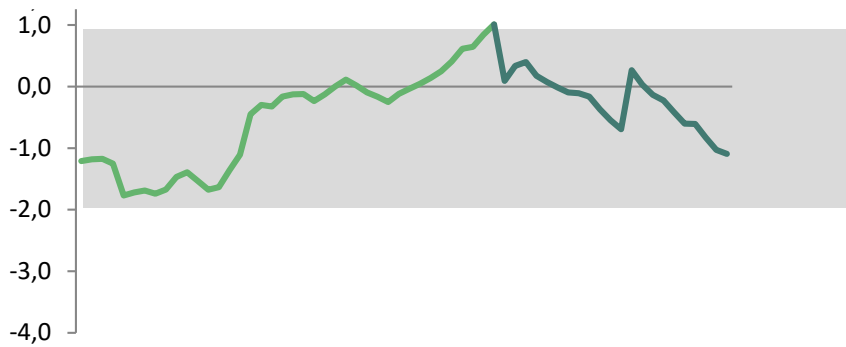
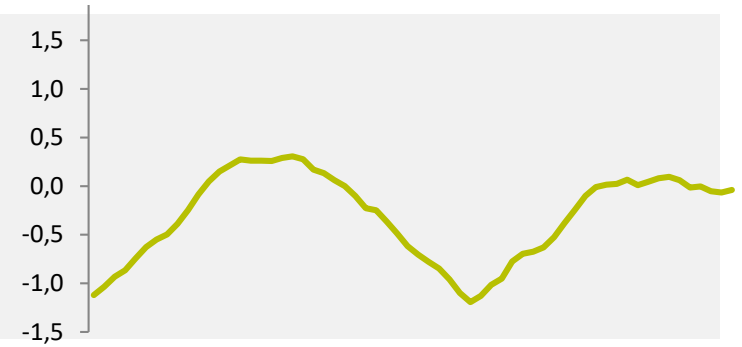
Tre kjøttslag

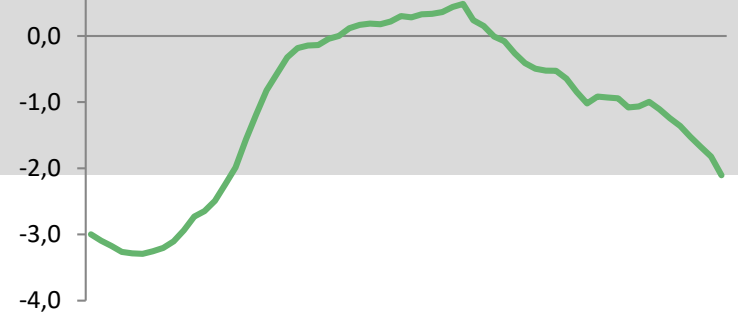
Forbrukerpris

Engrospris

Noteringspris

1 4 7 10 13 16 19 22 25 28 31 34 37 40 43 46 49 52 55 58 61

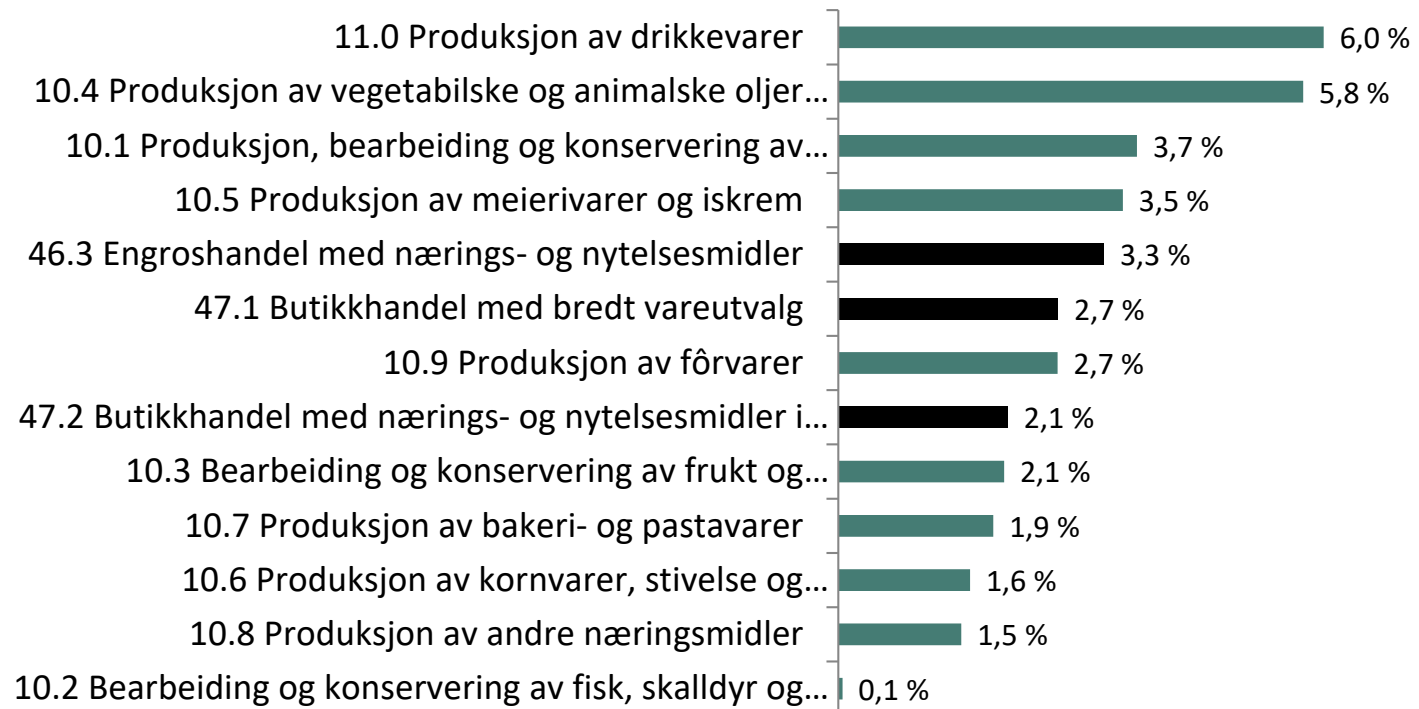
1 4 7 10 13 16 19 22 25 28 31 34 37 40 43 46 49 52 55 58 61

VIKTIG MÅL, MEN TRENGER OPPGRADERING

- Restrukturering har dempet prisveksten
 - Produktivitetsveksten er et varehandelsfenomen
 - Verdt å følge, men krever oppgradering
1. Grove anslag, før priskorrigerings
 2. Med priskorrigerings
 3. Varehandelen kontra industrien

DAGLIGVAREHANDEL OG MATINDUSTRI: BEARBEIDINGSVERDI I LØPENDE PRISER PR SYSSELSATT

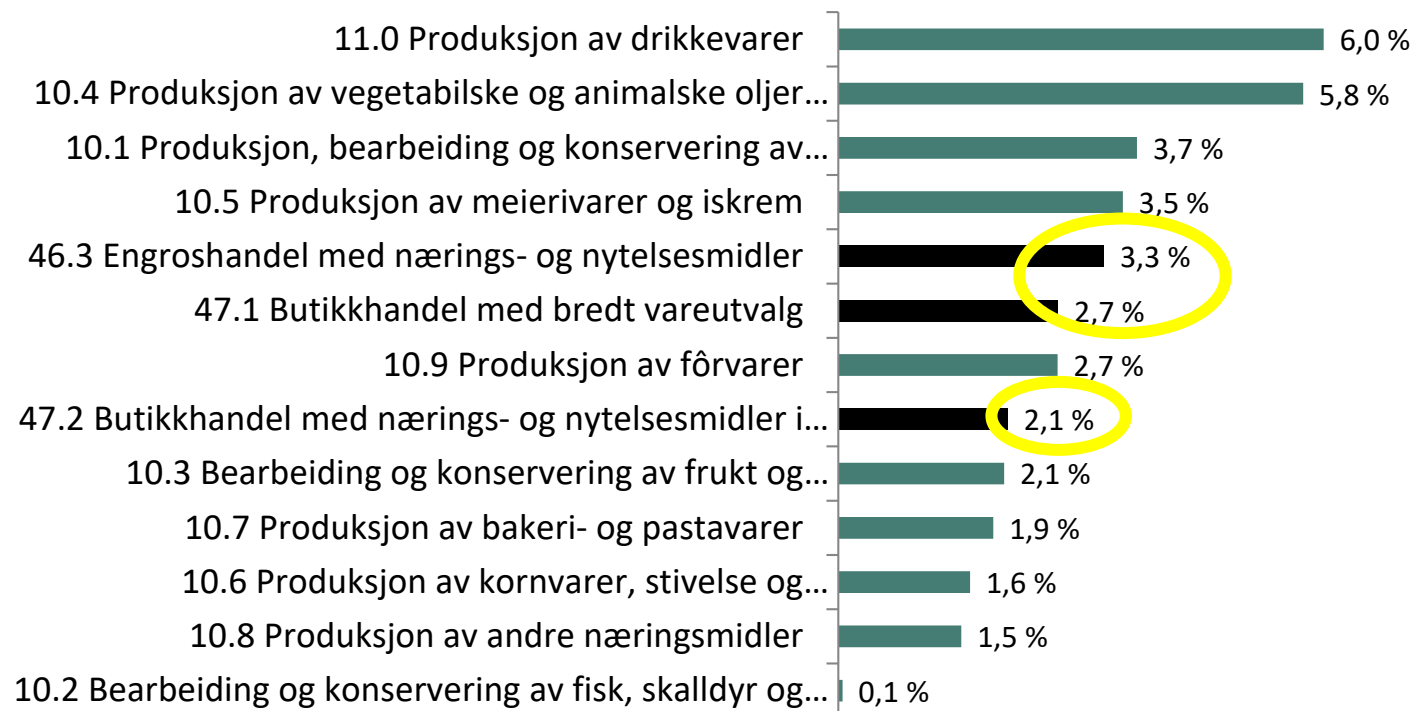
Årlige prosentvise vekstrater, 2010-2017, løpende priser

Kilde: Strukturstatistikker. Hovedtall for foretak, etter næring (SN2007), statistikkvariabel og år

DAGLIGVAREHANDEL OG MATINDUSTRI: BEARBEIDINGSVERDI I LØPENDE PRISER PR SYSSELSATT

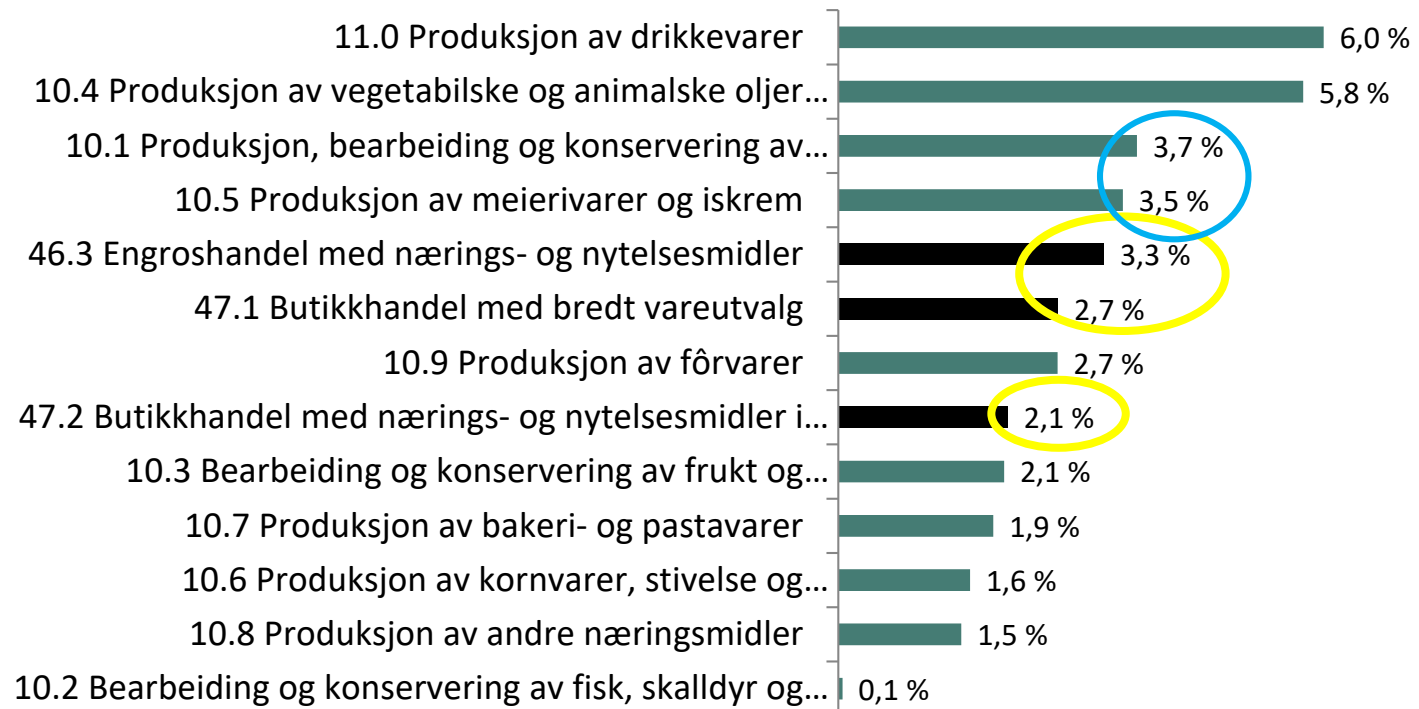
Årlige prosentvise vekstrater, 2010-2017, løpende priser

Kilde: Strukturstatistikker. Hovedtall for foretak, etter næring (SN2007), statistikkvariabel og år

DAGLIGVAREHANDEL OG MATINDUSTRI: BEARBEIDINGSVERDI I LØPENDE PRISER PR SYSSELSATT

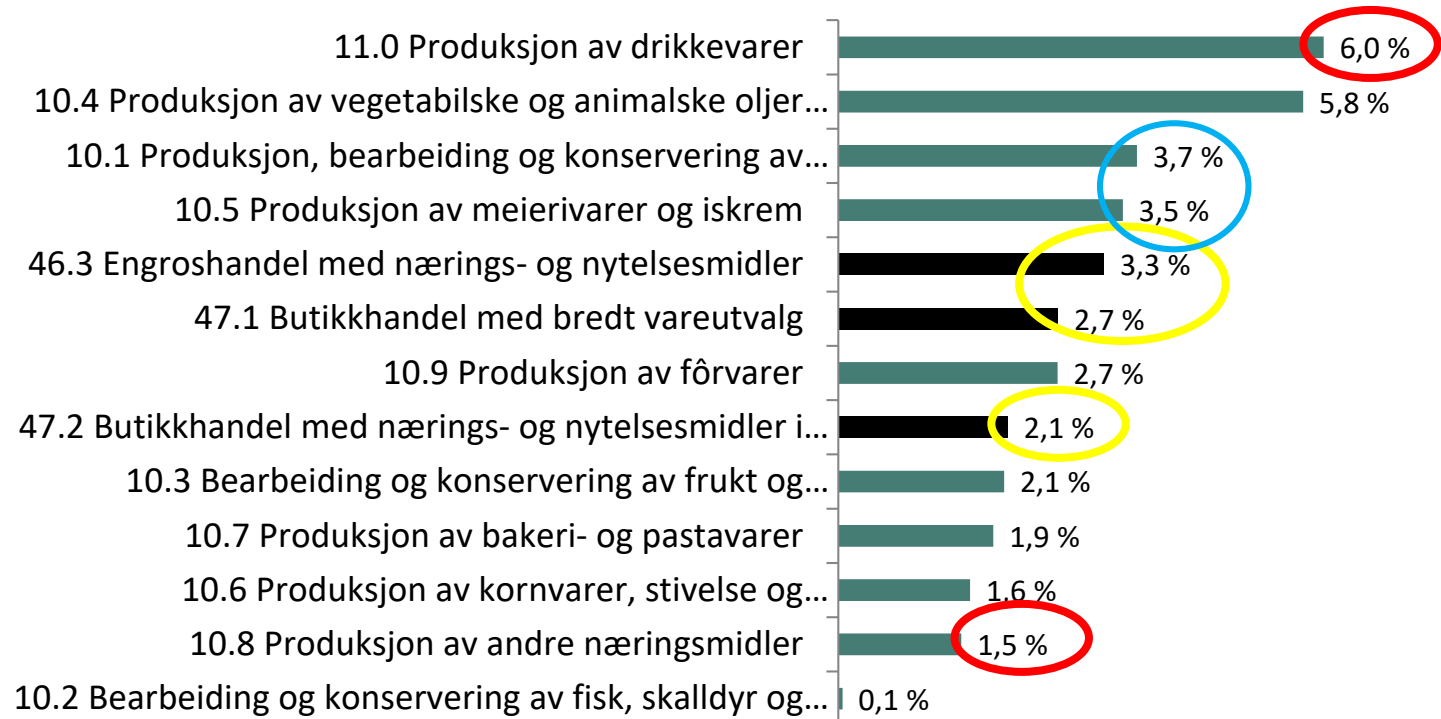
Årlige prosentvise vekstrater, 2010-2017, løpende priser

Kilde: Strukturstatistikker. Hovedtall for foretak, etter næring (SN2007), statistikkvariabel og år

DAGLIGVAREHANDEL OG MATINDUSTRI: BEARBEIDINGSVERDI I LØPENDE PRISER PR SYSSELSATT

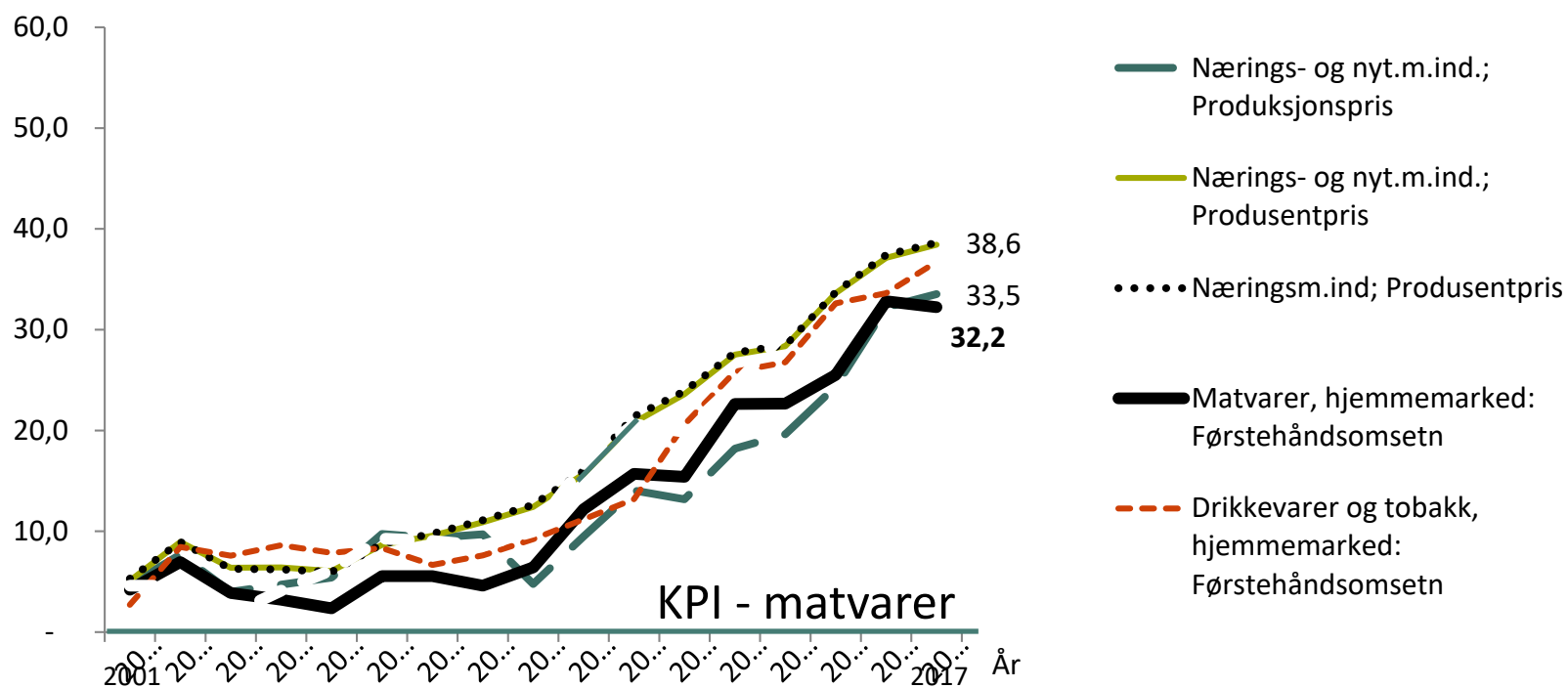
Årlige prosentvise vekstrater, 2010-2017, løpende priser

Kilde: Strukturstatistikker. Hovedtall for foretak, etter næring (SN2007), statistikkvariabel og år

Priser på vareinnkjøp

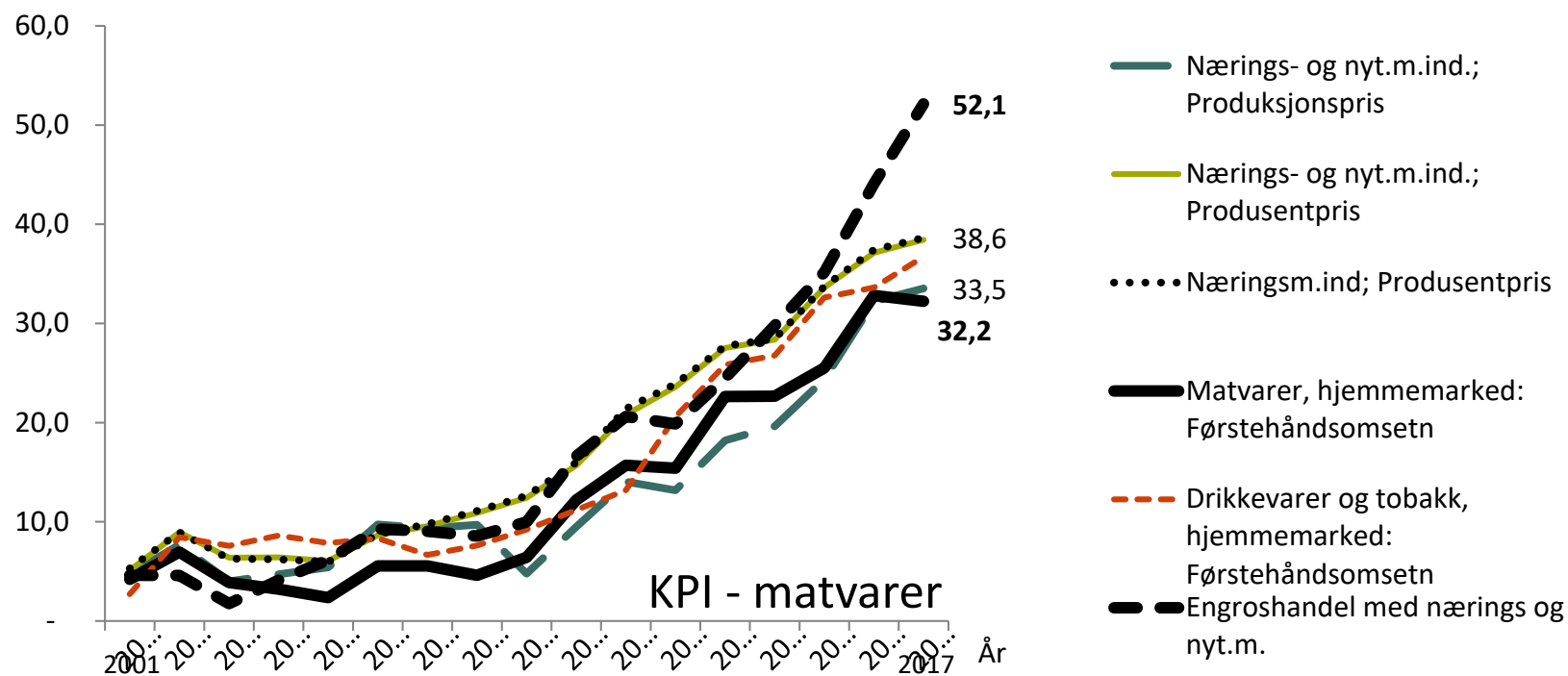
PRISENE: SEKS MATPRISINDEKSER FOR ENGROSLEDDET; SAMMENLIGNING AV
UTVIKLING OVER TID, *DIFFERANSE TIL KONSUMPRISINDEKS FOR MATVARER.*

Kilde: SSB Nasjonalregnskap og prisindekser

Priser på vareinnkjøp

PRISENE: SEKS MATPRISINDEKSER FOR ENGROSLEDDET; SAMMENLIGNING AV
UTVIKLING OVER TID, *DIFFERANSE TIL KONSUMPRISINDEKS FOR MATVARER.*

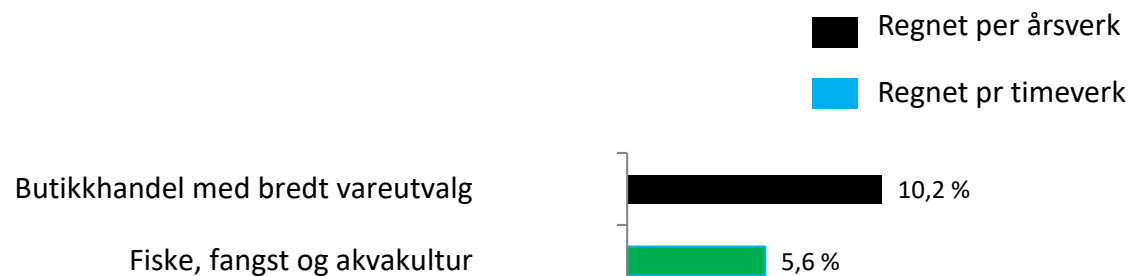

Kilde: SSB Nasjonalregnskap og prisindekser

Indikerer meget sterk produktivetsvekst på detaljistleddet, negativ vekst på engrosleddet for dagligvarer

FIGUR 12 ÅRLIG VEKST I ARBEIDSKRAFTSPRODUKTIVITET.

Fra snitt 2007 – 2009 til snitt 2013 – 2015. prosent, faste priser

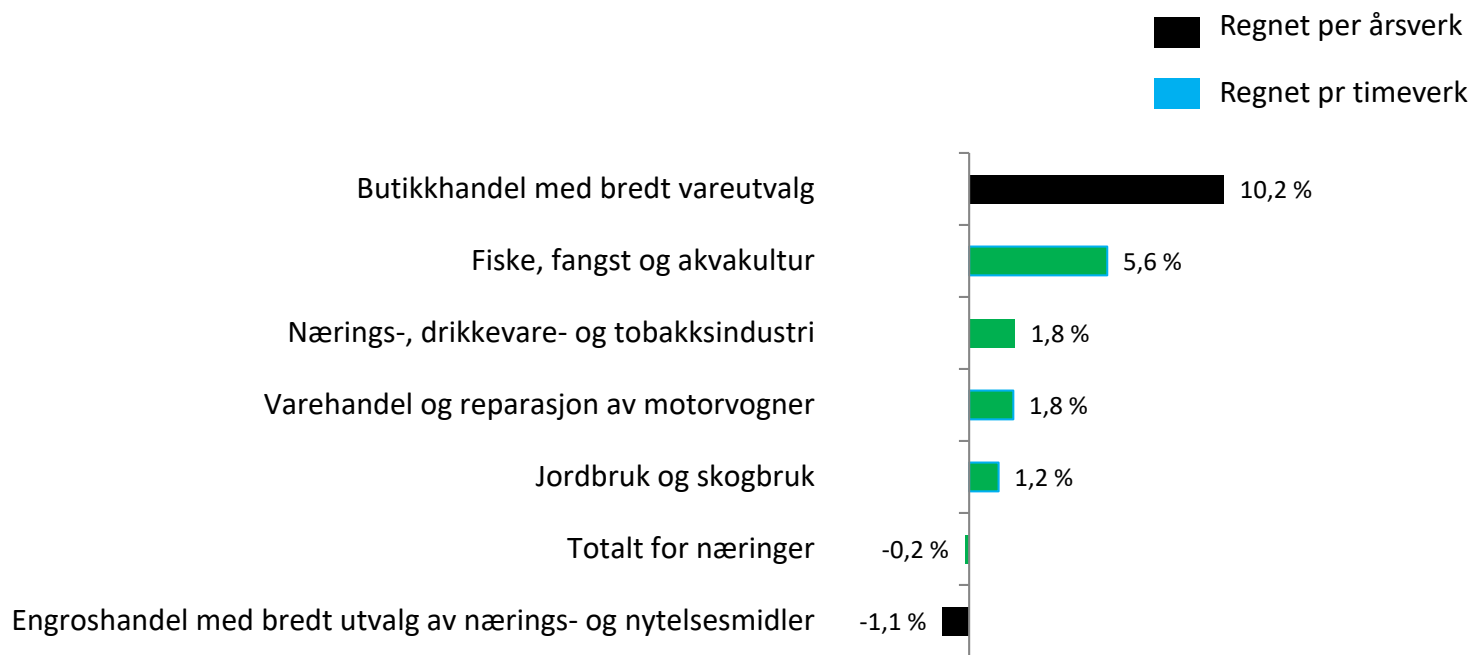

Kilde: SSB Nasjonalregnskap for alle sektorer utenom dagligvarer engros og detalj, NIBIO-estimer for dagligvarehandel

Indikerer meget sterk produktivitetsvekst på detaljistleddet, negativ vekst på engrosleddet for dagligvarer

FIGUR 12 ÅRLIG VEKST I ARBEIDSKRAFTSPRODUKTIVITET.

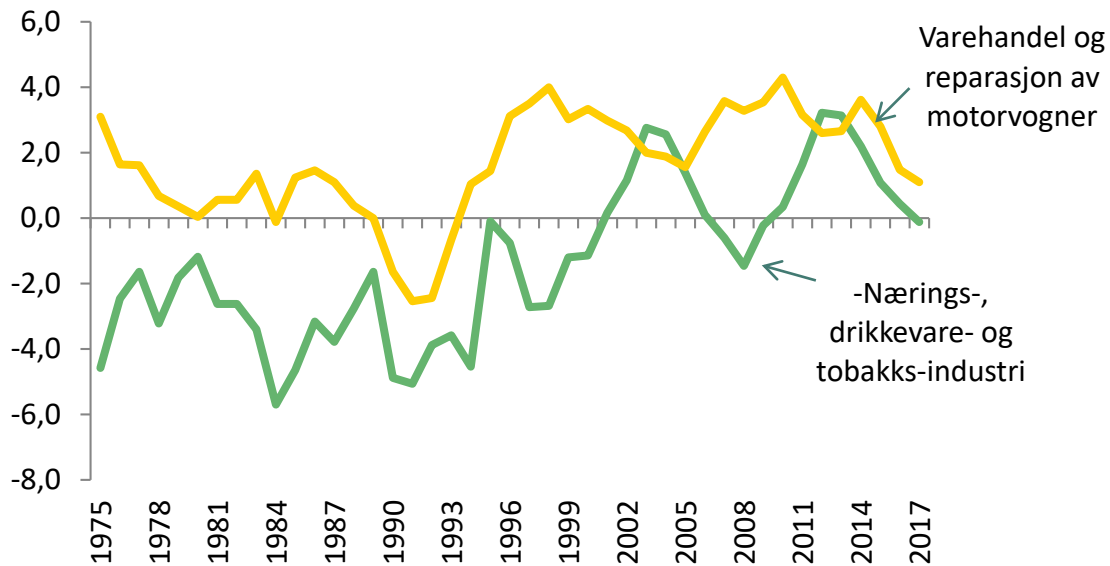
Fra snitt 2007 – 2009 til snitt 2013 – 2015. prosent, faste priser

Kilde: SSB Nasjonalregnskap for alle sektorer utenom dagligvarer engros og detalj, NIBIO-estimer for dagligvarehandel

ET VAREHANDELSFENOMEN

Prosentvise, årlige observasjoner, differanse til produktivitetsvekst for næringer totalt. 1971-2017. alle observasjoner er fem års glidende gjennomsnitt.

Kilde: SSB Nasjonalregnskap: Produksjon og inntekt, etter næring, statistikkvariabel og år

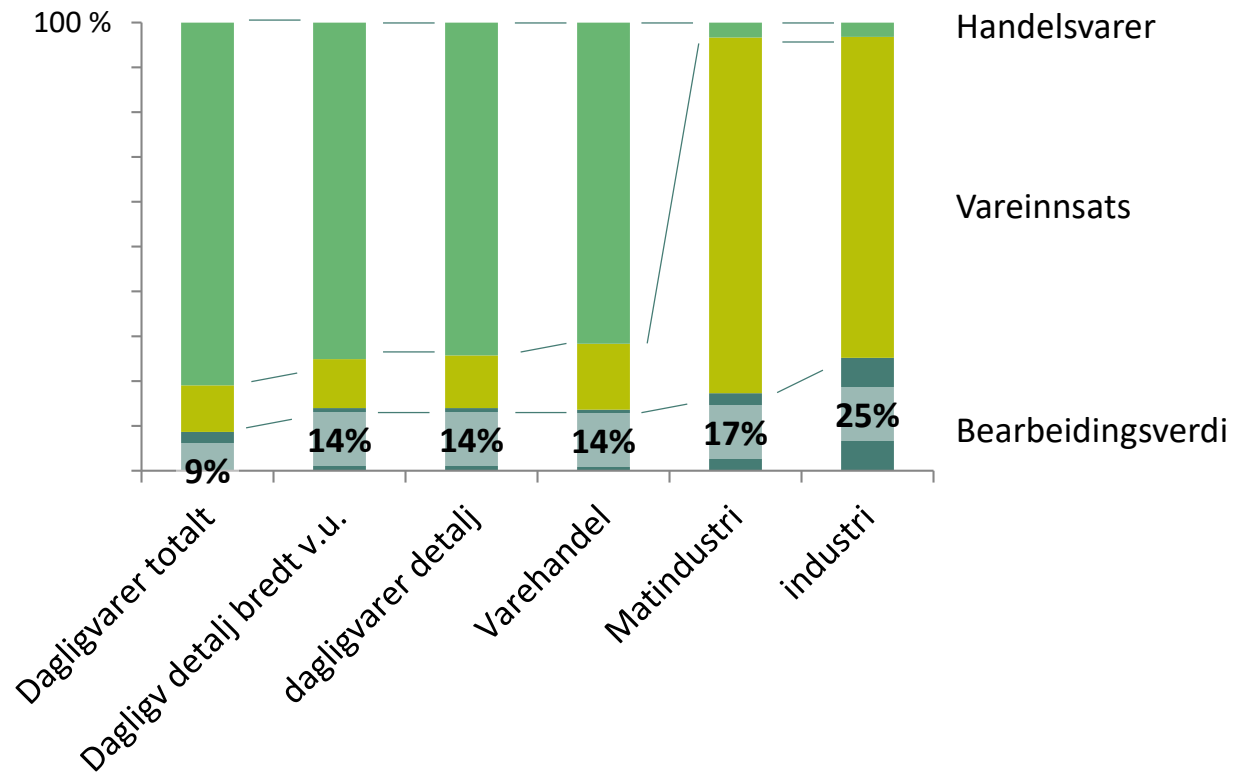
VIKTIG MÅL, MEN TRENGER OPPGRADERING

- Restrukturering har dempet prisveksten
- Produktivitetsveksten er et varehandelsfenomen
- Verdt å følge, men krever oppgradering
 1. Bearbeidingsverdien
 2. Prisstatistikken
 3. Arbeidskraftstallene
 4. Bransjestruturen
 5. Totalfaktorproduktiviteten
 6. Kvaliteten

BEARBEIDINGSVERDIEN

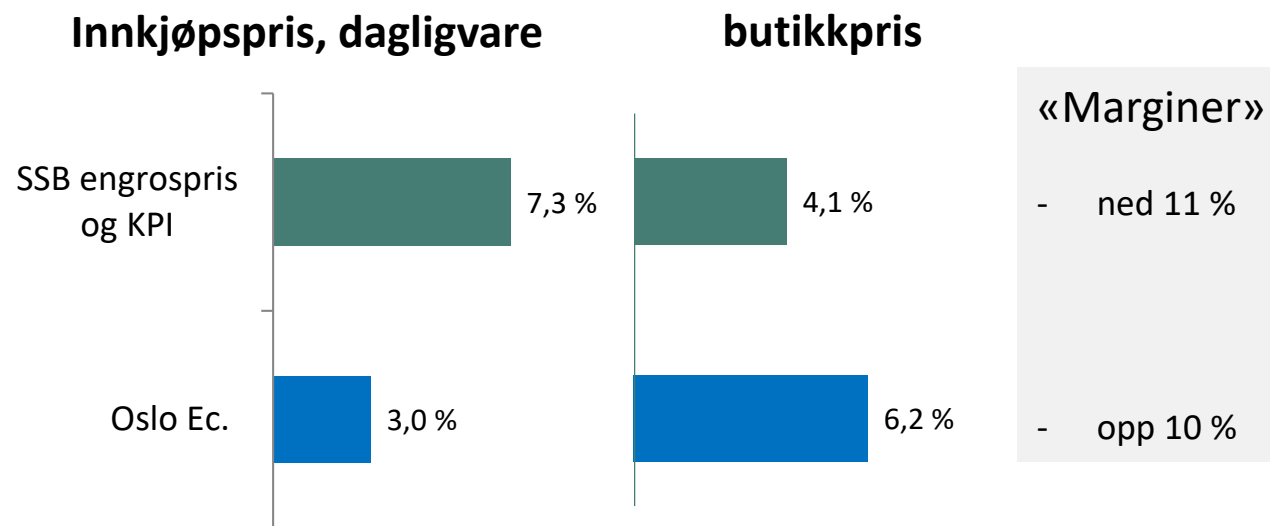
OMSETNING OG BEARBEIDINGSVERDI I HANDEL OG INDUSTRI. PROSENT, 2016

Små prisfeil –
stor konsekvens

PRISSTATISTIKKEN

PRIS-OG MARGINUTVIKLING SEPTEMBER 2011 TIL MAI 2014: DAGLIGVAREKJEDER

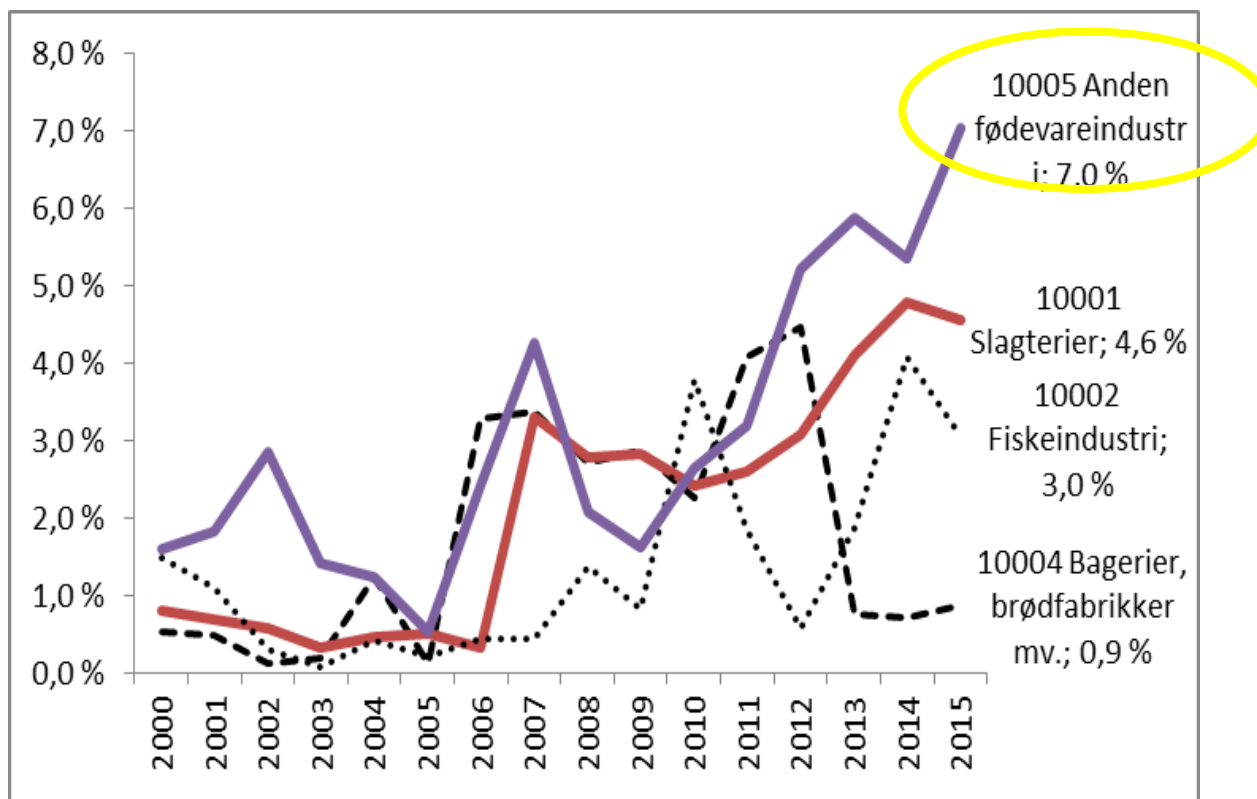

Utfordringer:

- Rabatter, bonuser, flerprissystemer og koblede goder
- Patronasje i landbrukssamvirket

ARBEIDSKRAFTSTALLENE

INNLEIE AV ARBEIDSKRAFT I DANSK FØDEVAREINDUSTRI, PROSENT AV LØNNKOSTNAD, ENKELTBANSJER, 2000-2015

Kilde: Danmarks statistik, tabell REGN1. Køb af lønarbejde, underentrepriser (mio. kr.) i prosent av Løn, pension mv. (mio. kr.)

VIKTIG MÅL, MEN TRENGER OPPGRADERING

- Restrukturering har dempet prisveksten
- Produktivitetsveksten er et varehandelsfenomen
- **Verdt å følge, men krever oppgradering**
 1. Bearbeidingsverdien
 2. Prisstatistikken
 3. Arbeidskraftstall
 4. **Bransjestruturen**
 - Engroshandel
 - Bransjeglidning
 - Bredt vareutvalg
 5. Totalfaktorproduktiviteten
 6. Kvaliteten

VIKTIG MÅL, MEN TRENGER OPPGRADERING

- Restrukturering har dempet prisveksten
- Produktivitetsveksten er et varehandelsfenomen
- Verdt å følge, men krever oppgradering

1. Bearbeidingsverdien
2. Prisstatistikken
3. Arbeidskraftstall
4. Bransjestrukturen
5. Totalfaktorproduktiviteten
6. Kvaliteten

Investeres minst 20 mrd årlig
Teknologi og rammebetingelser i
endring
Marginalisert arbeidskraft

Det kan være greit med fall i
arbeidsproduktivitet,
men ikke i totalfaktorproduktivet

VIKTIG MÅL, MEN TRENGER OPPGRADERING

- Restrukturering har dempet prisveksten
- Produktivitetsveksten er et varehandelsfenomen
- Verdt å følge, men krever oppgradering

1. Bearbeidingsverdien
2. Prisstatistikken
3. Arbeidskraftstall
4. Bransjestrukturen
5. Totalfaktorproduktiviteten
6. Kvaliteten

Butikktetthet og vareutvalg
Forbrukernes valgmuligheter
Kundereisen

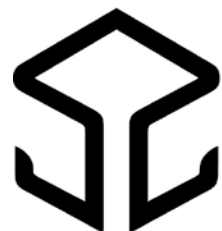
Produktivt for foretak og næring,
men hva med forbrukerne?

VIKTIG MÅL, MEN TRENGER OPPGRADERING

- Restruktureringen har virket, antagelig som håpet
- Produktivitetsveksten i varehandelen har vært særlig høy
- Verd å følge, men store svakheter som bør håndteres

www.shutterstock.com • 1203182608

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

www.nibio.no

Ivar Pettersen

@nibio.no

@nibio_no